

แบบรายงานการตรวจราชการระดับเขตสุขภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

คณะที่ การส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรค และการจัดการสุขภาพ

หัวข้อ การพัฒนาสุขภาพกลุ่มสตรีและเด็กปฐมวัย

เขตสุขภาพที่ ๗ รอบที่ ๒

๑. ประเด็นการตรวจราชการ

ตัวชี้วัด : ระดับความสำเร็จของการพัฒนาการเด็กตามเกณฑ์มาตรฐาน

ผลลัพธ์ ๑) เด็กอายุ ๐-๕ ปี ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ ร้อยละ ๙๖.๗๕ (เป้าหมาย ร้อยละ ๙๐)

๒) เด็กอายุ ๐-๕ ปี ที่ได้รับการคัดกรองพัฒนาการพบสงสัยล่าช้า ร้อยละ ๓๒.๙๕ (เป้าหมาย ร้อยละ ๒๐)

๓) เด็กอายุ ๐-๕ ปี ที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการติดตาม ร้อยละ ๙๗.๑๕ (เป้าหมาย ร้อยละ ๙๐)

๒. สถานการณ์

ในปี ๒๕๖๒ เขตสุขภาพที่ ๗ มีแผนงานแก้ไขปัญหาพัฒนาการและระดับสติปัญญาเด็กปฐมวัยครอบคลุม ๔ จังหวัด ภายใต้โครงการส่งเสริมเด็กวัยแรกเกิดถึง ๖ ปี เก่ง ดี มีสุข (Smart Kids@Health Area 7) ขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยคณะกรรมการอนามัยแม่และเด็ก ระดับเขต/จังหวัด และคณะอนุกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานผ่านกลไก พขอ. ดำเนินกิจกรรมด้วยค่ากลางความสำเร็จระดับอำเภอ/ตำบล และมีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทุกระดับ ผลการดำเนินงานทั้งในภาพเขตและรายจังหวัด รอบ ๘ เดือน (๑ ต.ค.๒๕๖๑-๓๑ พ.ค.๒๕๖๒) ปี ๒๕๖๒ ในโปรแกรม HDC พบว่า บรรลุเป้าหมายทั้ง ๓ ตัวชี้วัด โดยในภาพเขตฯ เด็ก ๐-๕ ปี มีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ ๙๗.๑๕ จังหวัดที่มีผลงานสูงสุด คือ จ.ขอนแก่น ร้อยละ ๙๘.๙๕ ๑) เด็กอายุ ๐-๕ ปี ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ ร้อยละ ๙๖.๗๕ จังหวัดที่มีผลงานสูงสุด คือ จ.ขอนแก่น ร้อยละ ๙๗.๖๐ ๒) เด็กอายุ ๐-๕ ปี ที่ได้รับการคัดกรองพัฒนาการพบสงสัยล่าช้า ร้อยละ ๓๒.๙๕ จังหวัดที่มีผลงานสูงสุด คือ จ.มหาสารคาม ร้อยละ ๔๐.๑๓ และ ๓) เด็กอายุ ๐-๕ ปี ที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการติดตาม/กระตุ้น ร้อยละ ๙๖.๒๐ จังหวัดที่มีผลงานสูงสุด คือ จ.ขอนแก่น ร้อยละ ๙๖.๘๓ ดังแสดงในตารางที่ ๑

๓. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

ตารางที่ ๑ ระดับความสำเร็จของการพัฒนาการเด็กตามเกณฑ์มาตรฐาน เขตสุขภาพที่ ๗ รายจังหวัด

ลำดับ	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	รายการข้อมูล	กาฬสินธุ์	มหาสารคาม	ร้อยเอ็ด	ขอนแก่น	เขตฯ ๗
๑	เด็กอายุ ๐-๕ ปี ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๐	เป้าหมาย	๒๑,๓๖๗	๑๗,๒๘๑	๒๔,๒๔๐	๓๔,๕๗๑	๙๗,๔๕๙
			ผลงาน	๒๐,๔๗๗	๑๖,๗๗๗	๒๓,๓๐๒	๓๓,๗๔๐	๙๔,๒๙๖
			ร้อยละ	๙๕.๘๓	๙๗.๐๘	๙๖.๑๓	๙๗.๖๐	๙๖.๗๕
๒	เด็กอายุ ๐-๕ ปี ที่ได้รับการคัดกรองพัฒนาการพบสงสัยล่าช้า	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒๐	เป้าหมาย	๒๐,๔๗๗	๑๖,๗๗๗	๒๓,๓๐๒	๓๓,๗๔๐	๙๔,๒๙๖
			ผลงาน	๕,๖๖๔	๖,๗๓๓	๘,๙๘๐	๙,๖๙๖	๓๑,๐๗๓
			ร้อยละ	๒๗.๖๖	๔๐.๑๓	๓๘.๕๔	๒๘.๗๔	๓๒.๙๕
๓	เด็กอายุ ๐-๕ ปี ที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการติดตาม/กระตุ้น	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๐	เป้าหมาย	๕,๖๖๔	๖,๗๓๓	๘,๙๘๐	๙,๖๙๖	๓๑,๐๗๓
			ผลงาน	๕,๓๕๑	๖,๔๘๕	๘,๖๖๗	๙,๓๘๙	๒๙,๘๙๒
			ร้อยละ	๙๔.๔๗	๙๖.๓๒	๙๖.๕๑	๙๖.๘๓	๙๖.๒๐
๔	เด็กอายุ ๐-๕ ปี มีพัฒนาการสมวัย	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๕	เป้าหมาย	๒๐,๔๗๗	๑๖,๗๗๗	๒๓,๓๐๒	๓๓,๗๔๐	๙๔,๒๙๖
			ผลงาน	๑๘,๘๑๗	๑๖,๕๐๕	๒๒,๘๙๗	๓๓,๓๘๕	๙๑,๖๐๔
			ร้อยละ	๙๑.๘๙	๙๘.๓๘	๙๘.๒๖	๙๘.๙๕	๙๗.๑๕

ที่มา : ข้อมูล HDC เดือนตุลาคม ๒๕๖๑-พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

๔. ประเด็นสำคัญที่เป็นความเสี่ยงต่อการทำให้การขับเคลื่อนนโยบายหรือการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ (Key Risk Area/ Key Risk Factor) ซึ่งได้จากการวินิจฉัย ประมวล วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากการตรวจติดตาม

- ๑) มาตรฐานที่ชัดเจนในการผลักดันการดำเนินงานสู่วาระจังหวัด (จ.ร้อยเอ็ด) และการกำหนดบทบาทในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (Smart Kids) ด้วยภาคีหุ้นส่วนโดยการนำของผู้ว่าราชการจังหวัด (จ.กาฬสินธุ์)
- ๒) ข้อมูลผลการดำเนินงานในเชิงปริมาณของทุกภาคส่วน Smart Kids TAKSILA ๔.๐ ยังไม่สะท้อนคุณภาพการดำเนินงานที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์การดำเนินงานที่ชัดเจน (จ.มหาสารคาม)
- ๓) บุคลากรใน รพ.สต. บางแห่งขาดทักษะและความมั่นใจในการคัดกรองพัฒนาการเด็ก บุคลากรมีน้อยต้องให้บริการเด็กจำนวนมาก ให้บริการด้วยความรีบเร่ง (จ.ขอนแก่น)
- ๔) มีการปรับเปลี่ยน โยกย้าย ว่างงานใหม่ของเจ้าหน้าที่ทั้งในระดับอำเภอและตำบล ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบริการคัดกรองพัฒนาการและจัดการข้อมูลไม่ทันเวลา ไม่ครอบคลุม (จ.กาฬสินธุ์)
- ๕) การทำงานเชิงรุกเพื่อติดตามเด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้ายังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ (ขอนแก่น, กาฬสินธุ์)
- ๖) พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็กปฐมวัยและภาคีร่วมดำเนินงาน Smart Kids ในระดับชุมชนขาดความรู้การส่งเสริมพัฒนาการ การเจริญเติบโต และการดูแลสุขภาพช่องปาก (จ.มหาสารคาม, จ.ร้อยเอ็ด, จ.ขอนแก่น, จ.กาฬสินธุ์)

๕. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา/อุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์	ข้อเสนอแนะที่ให้ต่อหน่วยรับตรวจ	สิ่งที่ผู้ทำหน้าที่ตรวจราชการรับไป ประสาน หรือ ดำเนินการต่อ
มาตรฐานที่ชัดเจนในการผลักดันการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยสู่ วาระจังหวัด (Smart Kids) ด้วยภาคีหุ้นส่วนโดยการนำของผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด และกาฬสินธุ์	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้ Smart kids เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญและต่อเนื่อง ในการพัฒนาประชากรจังหวัดร้อยเอ็ด - เร่งรัดและผลักดันการดำเนินงาน Smart kids เข้าสู่วาระจังหวัด เพื่อพัฒนาไอคิวเด็กร้อยเอ็ด - กำหนดบทบาท และเป้าหมายดำเนินงานของภาคีหุ้นส่วนที่ชัดเจน - กำกับติดตามผลลัพธ์ และคุณภาพการดำเนินงานของอำเภอ/ตำบล เป้าหมายพัฒนาเด็กปฐมวัยสู่ Smart Kids - ผลักดันการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกสังกัด 	กำกับติดตามผลดำเนินงานทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ/ตำบลเป้าหมาย ภายใต้โครงการเด็กร้อยแก่นสารสินธุ์ เก่ง ดี มีสุข และสรุปบทเรียนโครงการ ระดับจังหวัด
ข้อมูลผลการดำเนินงานในเชิงปริมาณของทุกภาคส่วน Smart Kids TAKSILA ๔.๐ ยังไม่สะท้อนคุณภาพการดำเนินงานที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์การดำเนินงานที่ชัดเจน (จ.มหาสารคาม)	กำกับ ติดตามคุณภาพผลงาน และประเมินผลลัพธ์โครงการ Smart Kids Taksila ๔.๐	สนับสนุนงบประมาณขับเคลื่อนดำเนินงานทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ ภายใต้เด็กร้อยแก่นสารสินธุ์ เก่ง ดี มีสุข
- บุคลากรใน รพ.สต. บางแห่งขาดทักษะและความมั่นใจในการคัด	CPM ในพื้นที่ให้การกำกับดูแลเป็นพี่เลี้ยง ถ่ายทอดทักษะเฉพาะที่ยังไม่	สนับสนุนวิชาการ และงบประมาณขับเคลื่อนดำเนินงาน การพัฒนา

ปัญหา/อุปสรรค/ที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์	ข้อเสนอแนะที่ให้ต่อหน่วยรับตรวจ	สิ่งที่ผู้ทำหน้าที่ตรวจราชการรับไป ประสาน หรือ ดำเนินการต่อ
<p>กรองพัฒนาการเด็ก บุคลากรมีน้อย ต้องให้บริการเด็กจำนวนมาก ให้บริการด้วยความรีบเร่ง (จ.ขอนแก่น)</p> <p>- มีการปรับเปลี่ยน โยกย้าย รับงานใหม่ของเจ้าหน้าที่ทั้งในระดับอำเภอ และตำบล ทำให้ขาดความต่อเนื่อง ในการบริการคัดกรองพัฒนาการ และจัดการข้อมูลไม่ทันเวลา ไม่ครอบคลุม (จ.กาฬสินธุ์)</p>	<p>มั่นใจแก่บุคลากรระดับ รพ.สต. และ ปรับระบบบริการให้สอดคล้องกับ จำนวนบุคลากรที่มีอยู่</p>	<p>ศักยภาพบุคลากรทั้งระดับจังหวัด และอำเภอ ภายใต้โครงการเด็กร้อย แก่นสารสินธุ์ เก่ง ดี มีสุข</p>
<p>การทำงานเชิงรุกเพื่อติดตามเด็กที่ สงสัยพัฒนาการล่าช้ายังไม่ ครอบคลุมทุกพื้นที่ (จ.ขอนแก่น, จ.กาฬสินธุ์)</p>	<p>- จัดระบบบริการเชิงรุก โดยดูตัว แบบจากหน่วยบริการที่ดำเนินการ ได้ดีและประสบผลสำเร็จ</p> <p>- สื่อสารสร้างความตระหนักและ ความสำคัญของการติดตามกระตุ้น เด็กต่อผู้ปกครอง เพื่อสร้างความ ร่วมมือของผู้รับบริการ</p>	<p>สนับสนุนด้านวิชาการ เป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำเพื่อการจัดบริการที่ มีคุณภาพ</p>
<p>การกำกับติดตามและคืนข้อมูลต่อ พื้นที่ต่อระดับอำเภอและตำบลไม่ ครอบคลุมและไม่ต่อเนื่อง (จ.กาฬสินธุ์)</p>	<p>Intensive M&E ทั้งเชิงปริมาณและ คุณภาพรวมทั้งคืนข้อมูลแก่พื้นที่ทุกระดับ ทุกเดือน รวมทั้งเป็นพี่เลี้ยง ให้กับพื้นที่อย่างใกล้ชิด</p>	<p>สนับสนุนงบประมาณเพื่อขับเคลื่อน กลไกและการกำกับติดตามการ ดำเนินงาน Smart Kids ภายใต้เด็ก ร้อยแก่นสารสินธุ์ เก่ง ดี มีสุข</p>
<p>พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็กปฐมวัยและภาคี ร่วมดำเนินงานในระดับชุมชนขาด ความรอบรู้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย สู่ Smart Kids (มหาสารคาม, ร้อยเอ็ด, ขอนแก่น, กาฬสินธุ์)</p>	<p>เพิ่มความครอบคลุมการสื่อสารสร้าง ความรอบรู้การส่งเสริมเด็ก ๐-๕ ปี พัฒนาการสมวัย สูงดีสมส่วน ฟันไม่ ผุ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายทั้ง เจ้าหน้าที่ ครูผู้ดูแลเด็ก ครูอนุบาล และผู้ปกครองเด็กทุกตำบล</p>	<p>- กำกับติดตาม สื่อสาร และ สนับสนุนการใช้เพจ facebook “๙ อย่างเพื่อสร้างลูก” ให้ครอบคลุม กลุ่มเป้าหมาย</p> <p>- พัฒนาหลักสูตรสร้างความรอบรู้ พัฒนาเด็กปฐมวัยสู่ Smart Kids สำหรับผู้เลี้ยงดูเด็ก</p>

๖. ข้อเสนอแนะต่อนโยบาย /ต่อส่วนกลาง / ต่อผู้บริหาร / ต่อระเบียบ กฎหมาย

- ๑) รมรณรงค์สร้างกระแส และสนับสนุนสื่อ Infographic การดำเนินโครงการมหัศจรรย์ ๑๐๐๐ วันแรกของชีวิต สาวไทยแก้มแดง และเพจ facebook “๙ อย่างเพื่อสร้างลูก” ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง
- ๒) จัดทำ application หรือ platform เพื่อใช้จัดการระบบข้อมูลเป้าหมายส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็น รายบุคคล ให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งประเทศ

๗. นวัตกรรมที่สามารถเป็นแบบอย่าง (ถ้ามี)

จังหวัดมหาสารคาม

- ๑) จังหวัดไอโอดีนยั่งยืน มุ่งสู่เด็กตักสิลา ๔.๐ (Smart Kids Taksila ๔.๐)
- ๒) ทุกอำเภอมีต้นแบบการดำเนินงาน Smart Kids
- ๓) อำเภอต้นแบบขับเคลื่อนการดำเนินงานมหัศจรรย์ ๑,๐๐๐ วันแรกของชีวิตโดย พชอ. อำเภอวาปีปทุม

- ๔) ตำบลต้นแบบ Smart Kids OK ชุมชนบ้านหนองหว้า ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย
- ๕) อสม.สาขานมแม่และอนามัยแม่และเด็กดีเด่นระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย (นางบัวพรรณ จอมคำสิงห์)
- ๖) จังหวัดขับเคลื่อนการดำเนินงานจ่ายยาเสริมธาตุเหล็กครอบคลุมทุกกลุ่มประชากรเป้าหมาย

จังหวัดร้อยเอ็ด

- ๑) การขับเคลื่อน Smart kids ด้วยกลไก พขอ. ที่เข้มแข็ง (จังหวัด เกษตรวิสัย และธวัชบุรี)
- ๒) ความครอบคลุมและต่อเนื่องของการจ่ายยาเสริมธาตุเหล็กในเด็ก ๖ เดือน -๕ ปี
- ๓) การพัฒนาศักยภาพภาคีร่วม (ครู ศพด.) ในการขับเคลื่อน Smart kids ด้านพัฒนาการและโภชนาการ ครอบคลุมทั้งจังหวัด

จังหวัดขอนแก่น

- ๑) การขับเคลื่อนโครงการ Smart Kids เข้าสู่วาระจังหวัดด้วยกลไกคณะอนุกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัด
- ๒) เครือข่ายเข้มแข็งร่วมพัฒนาเด็กปฐมวัย อำเภอยางชุมน้อย
- ๓) ตะกร้าเยี่ยมบ้าน อสม. Smart kids อำเภอน้ำพอง

จังหวัดกาฬสินธุ์

- ๑) ต้นแบบการขับเคลื่อน Smart Kids ด้วยกลไก พขอ. ที่เข้มแข็ง (ร่องคำ หนองกุงศรี สมเด็จ คำม่วง เมือง)
- ๒) รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ๐-๕ ปี โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เทศบาล ชุมชน ศูนย์เด็กเล็ก อำเภอนองกุงศรี
- ๓) ไม่นัดมหัศจรรย์ ๕ ช่วงวัย ตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ
- ๔) สื่อส่งเสริมการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองแซง เทศบาลท่าคันโท อำเภوتاคันโท

ผู้รายงาน นางธิโสภิญ ทองไทย
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
วัน/เดือน/ปี ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๒
โทร ๐๘๙ ๓๐๕ ๙๘๑๘ e-mail: thisophin@gmail.com